

lahko, kakor hitro so poganjki jedno ped dolgi. Kar se nahaja poganjkov po deblu, omanda se vse popolnoma proč, razen ako je znabiti deblo že čez meter visoko torej previsoko in bi se želelo, je čez dve leti okrajšati. V poslednjem slučaju pusti se na deblu po jeden poganjk rasti in priveže se ga k deblu. Da moramo za to od večjih poganjkov najmanjšega zbrati se pač samo ob sebi razume.

Na palcu rastoče poganjke pustimo rasti ter jih povežemo ob kol in še le prve dni meseca septembra, ko se prične grozdje že mehčati, takrat jih skrajšamo nad kolom, to je, nad kolom jih kar gladko odrežemo. Na napnenen rastoče poganjke, kateri nimajo zaroda, odmandamo, one pa, kateri imajo zarod, skrajšamo nad četrtim listom rastočim nad najvišjim zarodom za slučaj, da ni za prihodnjo režnjo na palen dovolj poganjkov — bodisi iz katerega vzroka koli — pustimo palen najbližji poganjk na napnenen neskrasjen ter ga privežemo ob kol, naj ima že kaj zaroda ali pa nič.

Korist tega dela, katero se pri vajenem človeku veliko hitrejšo vrši, kakor bi kdo mislil, je več stranska.

1. Na trti se ne prideluje nepotrebne lesa, in zemlja se vsled tega ne izčrpava brez koristi.

2. Za prihodnjo režnjo potrebni les — na palcu — postane veliko čvrstejši in močnejši, kakor bi sicer postal.

3. Grozdje dozori kolikor toliko poprej in je debelejšo, ker mu koristijo vse tiste redilne snovi, katere bi se sicer v brezpotrebni les zlivale.

4. Peronospera, grozdná plesnoba in vse druge bolezni, katerim so glivice vzrok, izgube velik del svoje škodljivosti, ker pride grozdje in cela trta bolj na zrak in na solnce.

Zaradi velike koristi mandanja in okrajševanja poganjkov, naj bi se to delo tudi pri nas sploh upeljalo in izvrševalo leto za letom.

Kutna.

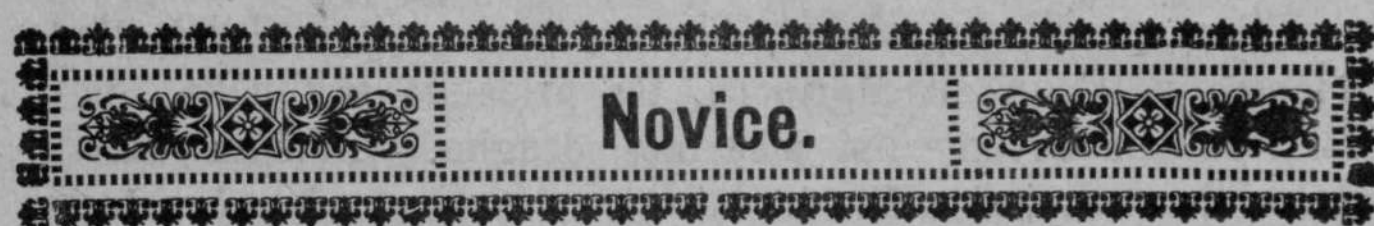
Med vsemi sadnimi plemení, kateri pri nas dobro vspevajo, je kutna pač najmanjšega gospodarskega pomena. Nahaja se sem ter tja kako drevo po vinogradih, kjer navadno prav dobro raste in obilno rodi. Ako se ljudi vpraša: „Zakaj pa nimate več kuten, zakaj jih nič več ne pridelujete?“ odgovore na to vedno in povsod isto: „I čemu naj jih pridelujemo, saj nobeden po njih ne vpraša.“ No, temu je žal skoro res tako. Prav malo kuten se po Dolenjskem v denar spravi. Kmeti ljudje jih ne vedo čemu porabiti, gospoda ima jih pa za ukuhanje, ali kakor se pravi za napravo takozvanega kompota in za napravo kutnega likerja kmalu zadosti. In vendar imamo Dolenjci v kutni sadno pleme, katero naj bi se vkljub temu, da se tako malo po njegovem sadu popravlja, vendarle v večji meri pridelavalo.

Resnica je namreč, da bi se kuten lahko veliko več in prav dobro v denar spravilo, ako bi jih le velika množina na prodaj bila. Kolikor se kuten dandanes po Dolenjskem prideluje, ne zadostuje niti za našo domačo gospodo, katera jih za ukuhanje ter za napravo kutnega likerja vsako leto išče, pa le premalo najde. No v Ljubljani imamo tovarno za ukuhanje in kandiranje sadja, tovarno Avgust Tschinkel — na (Činkel) in sinov. Ta tovarna, katera po celi Avstriji in še daleč čez njene meje zaradi kaj finih svojih izdelkov slovi, potrebuje ravno kuten prav dosti vsako leto, pa dobiva jih drugod celo iz Ogerskega. Zakaj jih ne kupuje na Dolenjskem, kjer kutna tako dobro uspeva, tako dobro rodi? Zato, ker jih tu zadosti ni, je najkrajši odgovor na to vprašanje. No, pa za domačo porabo in v misli vzeto tovarno za ukuhanje sadje ter kandite bi res ne trebalo po Dolenjskem Bog vé koliko kuten pridelovati. Zaradi jedne, kakor druge porabe bi res pridelovanje kuten ne postalo velikega, to je tako izdatnega gospodarskega pomena, da bi kazalo jih v veliko večji meri pridelovati, nego se jih predeluje že dandanes; toda, v tem spisu že parkrat omenjeni tako zvani kutni liker, kakoršnega se na Dolenjskem po gospodskih hišah skoraj slehernó leto v majhnih množinah napravlja, ta bi bil tehnični sadjarski izdelek, kateri bi se v veliki meri izdeloval, prav gotovo v kratkem času obilno kupcev našel.

Kutni liker, njegova naprava v veliki meri namreč ta je v stanu, pridelovanje kuten po Dolenjskem opravičiti, to do veliko večjega gospodarskega pomena dovesti: Fino napravljeni kutni liker je res kaj posebno finega. Dosti finejši liker je to, kakor marsikateri drugi, naj se imenuje kakor hoče.

V prošlem poletju je bil nek jako imovit domačin, kateri pa že čez 40 let v Aleksandriji živi, s svojo soprogo v naših dolenjskih Toplicah. Ko je pri neki priliki fin liker pokušal, izjavil se je, da bi bil to pač izdelek, kateri bi v Orijentu, osobito mej Mohamedanci, brez dvoma prav hitro prodril, si prav sloveče ime zadobil. Ali bi bilo to kaj napačno, ako bi, kakor Dalmačija po „maraškinu“, Dolenjska po kutnem likerju sloveča postala? Gotovo ne. In zato je opravičeno, da se Dolenjci pridelovanja kuten v večji meri lotimo. Osobito na Belokranjskem, po kaj preksolčnih vinogradnih legah, okolu Semiča itd., naj bi se jih ob robih vinogradov in tudi drugje, kjer trti ni na škodo, v obilni meri sadilo.

Da postane namreč kutna kar mogoče fino in močno dišeča, potrebuje solnca, potrebuje fine lege. Za napravo likerja je pa ravno fini duh poglavitna reč. Bog dal, da bi se ta nasvet uresničil!

Novice.

— Osebne vesti. Zdravstveni asistent dr. Martin Peroutka je imenovan konceptistom v štatutu kranjskih polit.

oblastev. — Vpokojenima, pismonoši Josipu Kump in kaznilničnemu nadpazniku Valentin Leskovec je podelil dež. predsednik častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

— **Odlikovanje.** Gosp. Fran Furlani, višji poštni kontrolor v Carigradu, je dobil od turškega sultana Medjidie-red tretjega razreda. G. Furlani je rodом Slovenec s Prvačine. Odlikovan je bil že pred leti, ki je ob času angleškega bombardovanja Aleksandrije sam opravljal službo na neki ladiji. Služboval je svoj čas v Trstu, Gorici in Aleksandriji.

— **Otroški vrt v Devinu** so odprli dne 14. m. m. vpisanih je že 37 otrok. Voditeljica je gospica M. Koršič iz Solkana.

— **Električno razsvetljavo** hočejo napraviti v Gorici. Magistrat se je začel pečati s tem vprašanjem, in v zadnji seji obč. zbora je bila ta točka na dnevnem redu.

— **Ptujski okraj in zastop.** Pri ustanovnem shodu ptujskega okrajnega zastopa dne 10. t. m. so nemški zastopniki trgovine in industrije zahtevali, da se preje vrši dopolnilna volitev jednega člana. Ker je bil vladni zastopnik nasprotnega mnenja, so nemški zastopniki odložili mandate. Slovenska večina je potem sama volila odbor.

— **General konjice zblaznil.** Na vojaškem ogledovanju min. nedelje se je dogodil v Pragi mučen prizor, ki je napravil bolesten utis na vse vojaštvo. General Konjice, grof Grünne, je kar h kratu začel počenjati raznih neumnih stvari. Mnogim vojakom je podajal roko, povpraševaje jih h kateremu polku pripadajo. potem je objel kapelnika godbe. Le z velikim naporom so spravili generala na voz, v katerem so ga odpeljali domov. Zdravniki so izjavili, da je general težko obolel na umu.

»**Naš Dom**«, zbirka povestij, pesmij in narodnega blaga, zanimivosti itd. Ravno kar je v založbi Drag. Hribarja v Celju izšel III. zvezek te zbirke. Obsega rusko povest „Vojna l. 2000.“ in poljsko povest „Doma in na tujem“. Knjižica obsega 153 strani, a velja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Priporočamo jo.

— **Jednajsti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani.** Darovale so nadalje v rečeno svrhu občine: Kanal je 20 gld., Vremški Britof 20 gld., Grosuplje 20 gld., Spodnja Šiška 30 gld., Dobrujne 100 gld., Gorenji Logatec 25 gld. in Črniče na Goriškem 20 gld.

— **Hrvatska tiskarna v Opatiji.** Nekateri hrvatski domoljubi so kupili v Volovskem bivšo Batestinovo tiskarno, katero bodo prenesli v središče Opatije, ter pričeli izdajati hrvatski tednik.

— **Električno železnico** nameravajo graditi v Trstu. Želez. ministerstvo je trž. tramvajškemu društvu že dalo koncesijo za vse dosedanje tramvajske in nekatere druge proge.

— **Šolo jednorazrednico** bodo razširili v Preski. Dotični komisijonalni ogled se vrši 24. t. m.

— **V Gor. Gradu** namerava vlada vpeljati uradne dneve celjskega okrajnega glavarstva, da ne bode treba ljudstvu hoditi v oddaljeno Celje.

Portret biskupa Strossmayerja izdeluje slovenska umetnica gđe. Ivanka Kobilca. Min. jesen je naredila načrt katerega izdeluje. Min. l. je umetnica izgotovila portret nadbiskupa dr. Stadlerja v polnem ornatu, katerega so nadbiskupu poklonili sarajevski meščani.

— **Celje ali Maribor?** „Slovenski gospodar“ v zadnji številki razpravlja vprašanje, kje naj bi se namestil dež. vlade oddelek, v Celju ali Mariboru, ter pride do zaključka, da v Mariboru. Imenovani list piše mej drugim. „Višjim ozirom se morajo podrežati nižji, in kaj je za naš narod pač važneje, nego da samega sebe ohrani. Maribor je ključ do germanizacije celega Spod. Štajerskega. Tedaj, ko bo Nemec prekoračil pri Mariboru Dravo, prekoračena bode npravna meja in germanizacija povspešna z nemškim kapitalom se bo razlila, kakor

povodenj proti Celju. Število Slovencev moramo v Mariboru množiti vsakim načinom, da imamo tukaj tem več duševne in gmotne obrambe za mejo . . . Vsakdo ve, da štaj. Slovenci zahtevamo deželnovladni oddelek „Proč od Gradca.“ Ta klic odmeva po spod. štajerskih hribih in dolinah že dolgo in od dne do dne močnejše. Prav tako, stvar je dobro preudarjena, sicer v svojem početku le npravna posledica nemškega brezčloveškega odiranja in najkrutejšega tlačenja . . . V Mariboru narodne dolžnosti z ozirom na mejo mi sploh ne zanemarjamo, ali v primeri z nemškim silnim pritiskom nas je premalo, smo preslabi, prešibki. Meji je treba močne vpore. Deželnovladni oddelek torej v Maribor, more se glasiti v našem programu.

„**Schulverein na Koroškem**“. V zadnjem času siplje „Schulverein“ zopet vse polno denarja v slovenske kraje, da mu razni narodni Judeži zato prodajo slovensko deco. V zadnjem času so za šolske stavbe zopet dobile podpole slovenske občine, v katerih gospodujejo nemškutarji: Važenberg 1000 gld. Št. Jakob ob Celovcu 500 gld., Skočidol 400 gld., Vetrinjs 200 gld. Dalje je dobilo učiteljsko semenišče v Celovcu zopet 1000 gld. in otroška vrteca v Železni Kaplji in Velikovecu 900 gld. Omeniti moramo, da uradna „Celovčanka“ te darove in sploh vsa naznanila „Schulvereina“ in „Südmarche“ naznanja s tolikim veseljem, da se nam zdi, kakor da je „Celovčanka“ uradni list tudi za „Schulv.“ in „Südm.“

— **Isče se dedič** Leta 1897. je umrl v Bosiljevu grof Artur Nugent ter je določil svojim dedičem grofa Joh. Nugent. Ta pa se je dedščini odpovedal. Sedaj išče kr. sodišče v Ogulinu upravičene dediče.

— **V Gorico** je prišel min. teden princ Alfonz Bourbonski s soprogo Marijo de las Nieves. V sredo je bil v svojem rojstnem kraju Ljubljani, kjer se ni mudil prav dolgo.

Detomor. V Bujah pri Postojni je 32 letna Marija Biščak povila otroka in ga zadavila. Gospodinja je našla mrtvega otroka, prav ko so ga hoteli prešiči raztrgati. Biščak je priznala, da je otroka umorila, ker ga ni mogla preživeti.

— **Semenj za volno.** Zbornica v Miskolezu - u naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bode letošnji volneni semenj v Miskolezu 14. junija. Na semenj se prikelje volna iz več komitatov in za nekatere postaje veljajo znižane železniške tarife.

— **Pogozdovanje Krasa** lepo napreduje. Kakor posnamemo uradnim podatkom, se je lani v davčnih občinah Bistrice, Šembije, Selce, Palčje, Jasen in Staravas 111.03 ha = 192.93 oralov na novo pogozdilo, in 231.61 ha = 402.45 oralov nasadov popravilo. Za ta dela porabilo se je 2.666.900 sladik črnega borovca, 13.000 sadik belega borovca, 2300 jelovih in 76.000 mecesnovih sadik ter 49 kg semena za podsetev. Dotični troški znašali so 10.070 gld. 40 kr. Ves svet, kar se ga je na Krasu od leta 1876. ob državnih in deželnih troških pogozdilo, meri 1489.81 ha = 2589.48 oralov; porabilo pa se je za to 23.689.280 sadik. Vse pogozditve nahajajo se v prav dobrem stanju.

— **Pobalinstvo.** Neznani pobalin je v min. nedeljo mej Litijo in Kresnicami ustrelil na brzovlak, a na srečo nikogar ni zadel.

— **Obsojen** je bil v četrtek pri okrožnem sodišču v Gorici na 10 dni zapora neki Šapla, ker je svoj čas v javni kavarni kričal: „Fuora i ščavi!“ Šapla je sin slovenskih starišev, ki pa zaničuje svoj rod in materin jezik.

— **Zginil.** Posestnik Fr. Korbar, po domače Kos, iz Gor. Kašlja pri Ljubljani, je 5. t. m. vozil iz Dol. Kašlja domov. Opoludne pa pride konj z vozom domov, brez gospodarja, katerega še niso našli. Dobili so pač njegov klobuk in bič na bregu Ljubljance, zato sodijo, da je morda padel v vodo in utonil.

— **Požari.** Oni teden je zgorel pod Marije Kopač iz Žiganje vasi pri Tržiču. Škoda se ceni na 300 gld. — Dne 10. t. m. sta posestniku Janezu Bolki v Poženiku pogorela hiša in hlev, škode je do 1000 gld. — Dne 11. t. m. pa je pogorela hiša Janezu Škrinjarju v Potoški vasi; pogorelec ima nad 1000 gld. škode.

— **Ustrelil se je** v ponedeljek, dne 10. t. m. zvečer okoli 6. ure posestnik na Karolinski zemlji, Fran Borštnik, kmalu potem, ko se je vrnil s sejma na Igu. Dopoludne bil je še v Ljubljani pri nekem notarju, kjer je napravil oporoko ter mu tudi povedal, da več ne pride k njemu. Usmrtil se je najbrže v slaboumnosti, ker se mu je tudi prej že večkrat mešalo. Zapustil je pet otrok, razum jednega vse nedorasle. Žena mu je umrla pred par leti.

— **Vihar.** Iz Novega Mesta se poroča, da je bil dne 12. t. m. zjutraj ob 7. uri v mestu in okolici hud vihar, ki je pobil mnogo šip.

— **Umrli** je v Gradcu bivši glavni davkar v Celju, gospod A. Vidic rojen na Kranjskem. — V Postojini je umrl zdravnik g. dr. M. Pikel.

— **Nesreča na morju.** Iz Sebastopolja se poroča, da so se vsled silnih viharjev prigodile na Črnem morju velike nesreče. Pri Potiju je vrglo dva angleška parnika na obal. Turški parnik, ki je bil namenjen v Carigrad, in pa še neki drugi parnik, ki je plul v Theodosio, sta se postopila. Tudi iz New-Jorka poročajo, da se je na potu v Filadelfijo potopil neki parnik in enajst oseb je utonilo, drugi so se rešili na nemški parnik „Albano“.

— **Povodenj na Kitajskem.** Dva milijona ljudi brez strehe in brez živeža. Amerikanski prebivalci iz Tschifu so pa poslancu Flowerju poslali državnemu odseku oklic s prošnjo, da ga objavi v časnikih. V tem se glasi, da je vsled povodnji rumene reke v pokrajini Schantung 2 milijona ljudi zgubilo vso imovino. Vsak dan dohajajo poročila iz notranjih krajev, katera navajajo grozno bedo. Koče je vihar podrl, polje opustošeno, shrambe razdejane in setev popolnoma uničena. V deželi sami se zelo prizadevajo bedo utešiti, ali dva milijona ljudi z živežem zalagati ni dovolj sredstev. Pokrajina Schantung potrebuje mnogo koruze; Kitajci bodo gotovo potem, kakor hitro bodo razmere urejene del svoje potrebe kupili od Amerikancev. Ako bodo „Zjedinjene države“ poslale pomoč, bodo vodile zapisnik o darovih in tudi uporabi naznanili. Pokrajine, katere je povodenj obiskala, imajo 25—30 milijonov prebivalcev, kateri mnogo kupujejo na družih trgih. Ako bodo Amerikanci Kitajce sedaj podpirali, ne bodo le storili dobro delo, temveč tudi pridobili nov važen trg.

Najboljši prašek za živino

je **Barthelovo klajno apno**; ono **prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso.** (4—3)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastonj. — Pošiljatve po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin, olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Razpošiljava sukna samo zasebnikom.

	gld.	2.80	iz dobre	
En odrezek	>	3.10	>	
3.10 m dolg za-	>	4.80	>	
dostno za	>	7.50	>	pristne
1 moško obleko	>	8.70	>	ovčje
stane samo	>	10.50	>	volne
	>	12.40	>	finejše
	>	13.95	>	angleške
	>		>	grebenčeste

En odrezek za črno salonsko obleko fl. 10.—

Blago za vrhnje sukne od 3 gld. 25 kr meter in višje; loden v mičnih barvah 1 odrezek 6 gld. — 1 odrezek 9 gld. 95 kr. — peruvien in dosking, blago za državne in železniške uradnike in sodnijske talarje, najfinejše grebenčasto in ševot blago, kakor blago za finančne in žandarmerijske uniforme itd., razpošilja po tovarniških cenah kot reelno in solidno dobro znana

sukno-tovarniška zaloga

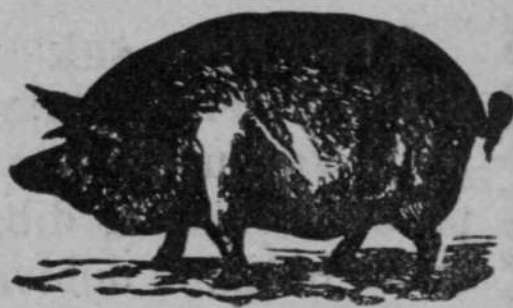
Kiesel-Amhof v Brnu.

Vzorci pošlje zastonj in poštnine prosto. Pošiljatve po vzorcih **Pozor!** P. n. občinstvo so opozori, da se blago veliko ceneje dobi, ako se naravnost od nas naroči, kakor pa pri kupcih. Tvrdba Kiesel-Amhof v Brnu razpošilja vsako blago po pravih tovarniških cenah brez prebitka katerega rabata. (7)

Važno za kmetijstvo!

Redilna in hranilna štupa za prašiče.

Najboljše redilno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi v tvorbo mesa in tolšče. — 1 zamotek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld. (5—1)

Varstvena znamka.

Redilna štupa za

živino

za notranjo rabo pri kravah in konjih. Rabi se skoraj 50 let z najboljšim uspehom, če živina neče žreti in da se zboljša mleko. — 1 zamotek z navodom o uporabi 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gld.

Varstvena znamka.

Redilna in hranilna štupa za kuretnino.

Najboljše zavarovano, redilno in dijetetično sredstvo za notranjo rabo, pospešuje tvorbo jajc. Za kure, purane, gosi, race itd. — 1 zamotek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld.

Dobiva se

v lekarni Trnkóczy v Ljubljani,

Kranjsko.

Varstvena znamka.

Pismena ali pa z dopisnico za 2 kr. pod gorenjim naslovom vpo-slana naročila se najlože in najceneje izvršujejo po pošti. V tem slučaju se prosi natančnega naslova sprejemalčevega (ime, kraj, hišna številka, zadnja pošta in dežela).